

Motion om att omgående etablera en ny återvinningscentral i västra Söderort

Motion av Anette Hellström och Johan Nilsson (båda M)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Åsa Lindhagen

Sammanfattning av ärendet

Anette Hellström och Johan Nilsson (båda M) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Motionärerna konstaterar att Sättra återvinningscentral måste stängas och anser att en ersättningsanläggning omedelbart bör prioriteras. De anser att kommunfullmäktige ska ge berörda bolag och nämnder i uppdrag att snarast säkerställa ökad kapacitet på befintliga återvinningscentraler i söderort och att omgående presentera en permanent eller temporär ersättning för Sättra återvinningscentral.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd och Stockholms Stadshus AB.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret anser att förlusten av Sättra ÅVC redan hanteras med åtgärder som anses tillräckliga.

Farsta stadsdelsnämnd ser ett fortsatt behov av en återvinningscentral i västra söderort. De framför att det vore önskvärt att en ny återvinningscentral arbetar ännu mer med fokus på återbruk för att minska avfallsmängderna.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd lyfter att det är viktigt att göra det lätt för stockholmarna att återvinna. De noterar att en tillfällig återvinningscentral kommer att öppna i Skärholmen centrum i september 2025.

Skärholmens stadsdelsnämnd bedömer att Stockholms Vatten och Avfall AB (SVOA) aktivt arbetar på en tillfällig lösning för västra söderort.

Stockholms Stadshus AB noterar att Stockholm Vatten och Avfall AB jobbar med att utöka kapaciteten i västra söderort och hänvisar i övrigt till dotterbolaget Stockholm Vatten och Avfall AB:s svar.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Att göra det enkelt för stockholmarna att leva hållbart är avgörande för att nå Stockholms stads miljö- och klimatmål. När Sättra återvinningscentral behövde stänga för att ge plats åt samhällsviktig elinfrastruktur, blev stadens uppgift att hitta nya, smarta och klimatsmarta lösningar för återvinning och återbruk i västra Söderort.

Därför är jag väldigt glad över den lösning som Stockholm Vatten och Avfall AB har lyckats tillskapa. I september 2025 öppnar en ny mini-återvinningscentral i Skärholmen som kommer att göra stor skillnad för de invånare som tidigare använt sig av Sättra återvinningscentral. Med sitt starka fokus på återbruk och sitt kollektivtrafikhärläge blir den tillgänglig för många fler, även de utan bil. Detta är ett utmärkt exempel på hur vi bygger en modern, hållbar och cirkulär stad.

Tillsammans med utökad kapacitet på Vantörs återvinningscentral och fler stopp för den mobila Returrundan skapar vi en palett av lösningar som möter invånarnas behov. Samtidigt fortsätter arbetet med full kraft för att etablera en ny, permanent och fullstor återvinningscentral i västra Söderort. Detta är nästa viktiga pusselbit för att säkra en långsiktigt hållbar avfallshantering i området.

Bilaga

Motion om att omgående etablera en ny återvinningscentral i västra Söderort, KS 2025/426-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarråden Christofer Fjellner och Dennis Wedin (båda M) och borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att bifalla motionen.
2. Att därutöver anföra

Sedan förvaltningens tjänsteutlåtande skrevs har det blivit känt att staden kommer att anlägga en tillfällig återvinningscentral i Skärholmens centrum. Denna kallas av Stockholm vatten och avfall för en mini-återvinningscentral. Det är positivt att det görs försök att återgå till de möjligheter för återvinning som fanns innan Sättra Återvinningscentral avvecklades. Men tillfälliga och småskaliga lösningar skapar ett

ineffektivt system. Dels för att det tar tid för medborgare att hitta till en ny återvinningscentral, dels för att insamling av för få fraktioner innebär att Stockholm får svårare att uppnå våra högt ställda miljömål. Det behövs därför en permanent lösning.

Det kommer heller inte vara möjligt att lämna bland annat trädgårdsavfall på denna återvinningscentral. Då trädgårdsavfall är en av de vanligaste fraktionerna på våra återvinningscentraler anser vi att staden omgående bör kunna hitta en lämplig ersättningsplats enbart för just detta. Det är mycket vanligt förekommande i andra kommuner att det erbjuds separata ris- och kompostupplag vilket förenklar hanteringen, minskar bilåkandet och minskar trängseln på befintliga återvinningscentraler.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 17 september 2025

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Christofer Fjellner, Jonas Nilsson och Johan Paccamonti (alla M), Jan Jönsson (L) och Jonas Naddebo (C) som är likalydande med Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande av Nike Örbrink (KD) som är likalydande med Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Anette Hellström och Johan Nilsson (båda M) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Motionen handlar om Sättra återvinningscentral (ÅVC), som invigdes 2012. Den anlades på mark med tidsbegränsat nyttjande. Anledningen är att Ellevio, som har tomträtten till marken, ska bygga ut sin elnätsstation. Motionärerna anser att det har varit angeläget för Stockholms stad att hålla en tät dialog med Ellevio om tidpunkten för avflyttning, för att säkerställa att en alternativ plats står redo när återvinningscentralen behöver flyttas.

Motionärerna konstaterar att Sättra återvinningscentral måste stängas i stället för att flyttas. Stockholm Vatten och Avfall AB (SVOA), som driver anläggningen, har informerat om att det först 2030 kan invigas en ny återvinningscentral i Sättras närområde.

Motionärerna anser att en ersättare till Sättra återvinningscentral omedelbart bör prioriteras och föreslår därför att kommunfullmäktige ska ge berörda bolag och nämnder i uppdrag att snarast säkerställa ökad kapacitet på befintliga återvinningscentraler i söderort och att omgående presentera en permanent eller temporär ersättning för Sättra återvinningscentral.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd och Stockholms Stadshus AB som i sin tur vidareremitterat det till Stockholm Vatten och Avfall AB.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 20 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

I budget för 2025 har kommunfullmäktige i ägardirektivet för SVOA angett att bolaget ska fortsätta arbetet med ersättningsplats för Sättra ÅVC (återvinningscentral).

Bakgrunden är att SVOA i mars 2022 beslutade att påbörja planeringen för omlokalisering av Sättra ÅVC, eftersom affärsverket Svenska kraftnät behöver etablera ett nytt ställverk i området. Under arbetet med ny detaljplan framkom att Svenska kraftnät behöver en större yta än först tilltänkt. Det medförde att placeringen av ny ÅVC behövde justeras, vilket skulle innebära ökade kostnader för bortsprängning och omhändertagande av sulfidhaltigt berg. Projektet avslutades i november 2023, då det inte ansågs vara ekonomiskt försvarbart att gå vidare med att etablera en ÅVC på den avsedda platsen.

Stadsledningskontoret konstaterar att SVOA i tertiärrapport 1 2025 har rapporterat om sitt arbete med ersättningsplats för Sätra ÅVC. Här framgår att Sätra ÅVC stängdes vid årsskiftet 2024-2025. För att tillgodose behovet av mottagningskapaciteten efter stängningen av Sätra ÅVC har bolaget från och med den 1 mars 2025 utökat ytan på Vantörs ÅVC med 2 000 kvadratmeter. Dessutom har en utökning av den mobila tjänsten Returrundan gjorts i området.

Vidare förbereds för en temporär ersättningsanläggning i sydvästra Stockholm med en kapacitet om cirka 30-40 procent av gamla Sätra ÅVC. Arrendeavtal för en fastighet i Skärholmen är påskrivet och bygglovshandlingar inskickade. Anläggningen kommer att marknadsföras som en mindre återvinningscentral. Uppstart planeras till efter sommaren 2025.

Stadsledningskontoret bedömer att en stor del av det kapacitetsbortfall som uppstått till följd av stängningen av Sätra återvinningscentral i närtid kommer att täckas upp med en kombination av åtgärder. Därmed saknas grund för kommunfullmäktige att besluta om ytterligare åtgärder.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att motion om att omgående etablera en ny återvinningscentral i västra Söderort av Anette Hellström och Johan Nilsson (båda M) är besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 18 juni 2025 följande.

Ordföranden Marre Mayr (V) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 13 maj 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen håller med om att det finns ett fortsatt behov av en återvinningscentral i västra söderort. Det är olyckligt att en ny återvinningscentral inte har kunnat etableras innan den befintliga i Sätra stängde. Förvaltningen är positiv till om en ny plats kan hittas innan 2030. Det vore också önskvärt att en ny återvinningscentral arbetar ännu mer med återbruk, för att minska mängden avfall.

Klimat och miljökonsekvenser samt mänskliga rättigheter Goda möjligheter till återvinning är en viktig förutsättning för att stockholmarna och verksamma källsorterar. Försämrade service med nedläggning av ÅVC kan medföra att andelen avfall som källsorteras minskar med negativa konsekvenser för miljö och klimat. Förvaltningen ser inga negativa konsekvenser för mänskliga rättigheter utifrån ärendet.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 12 juni 2025 följande.

1. Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Nämnden anför därutöver.

Att det finns bra möjligheter att återvinna och återbruka är viktigt för att Stockholm ska kunna minska vår negativa inverkan på miljön. Det ska vara lätt att göra rätt. Därför jobbar vi aktivt och målmedvetet med den här frågan. Vi skapar ständigt nya möjligheter till återvinning och återbruk, bland annat genom pop-up återbruk och mobila återvinningsstationer. Det är också angeläget att en ny fullstor ÅVC snart kan öppna i området, det arbetet pågår med ambitionen att få det på plats så fort som möjligt.

Det står nu också klart att SVOA kommer att öppna en återvinningscentral i Skärholmen centrum redan i september 2025. Där kommer privatpersoner att kunna lämna avfall såsom grovavfall, möbler, textil, elektronik, vitvaror och farligt avfall. Det kommer naturligtvis finnas möjligheter att lämna saker som kan användas igen till återbruk. Denna nya återvinningscentral ligger nära kollektivtrafik och blir därför också tillgänglig för fler. Viss typ av avfall kommer fortsatt att hänvisas till Högdalen eller Östberga, det gäller trädgårdsavfall, jord, sten, betong och glas.

Reservation av Johan Nilsson m.fl. (M), Runar Finnman (SD), Robin Nilsen (L) och Henrik Falk (C), som reserverade sig mot beslutet till förmån för förvaltningens förslag..

Särskilt uttalande av Johan Nilsson m.fl. (M), se Reservationer m.m.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 13 maj 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen håller med om att det finns ett fortsatt behov av en återvinningscentral i västra söderort, och ser en utmaning i att en ny återvinningscentral inte har kunnat etableras innan den befintliga i Sätra behövde stänga. Förvaltningen är positiv till om en ny plats kan hittas innan 2030, men vill samtidigt betona vikten av att en sådan även arbetar mer med återbruk, för att minska mängden avfall som går till förbränning eller deponi. I stadsdelsnämndens lokala miljö- och klimathandlingsplan finns aktiviteten att verka för att Stockholm Vatten och Avfall ska etablera en återbrukscentral i stadsdelsområdet.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 12 juni 2025 följande.

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och lämnar det som svar på remissen

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 14 maj 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden beslutar att godkänna tjänsteutlåtandet som svar på remissen. En avstämning med Stockholm vatten och avfall (SVOA) den 14 maj ger informationen att de jobbar för att hitta en tillfällig ersättning för Sätra återvinningscentral, och att ärendet just nu är hos bygglovshandläggare som preliminärt lovat besked om bygglov den 16 maj. Om bygglov beviljas kan anpassningar av tilltänkt yta i Skärholmen påbörjas. Planen är enligt SVOA att driftsätta den tillfälliga återvinningscentralen den 1 september. Förvaltningen kan se att exempelvis Fittja återvinningscentral är öppen för personer boende i Stockholms stad sedan den 1 januari 2025. SVOAs återvinningscentraler i Östberga och Vantör är även de tillgängliga för att lämna avfall. Saker som fortfarande är hela och fungerar, kan lämnas till Återbruket i Skärholmen. Förvaltningen bedömer att SVOA arbetar aktivt för att få till en fungerande tillfällig lösning i västra söderort, i avvaktan en permanent återvinningscentral.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen gör bedömningen att ärendet inte direkt berör kvinnor och män och att det varken bidrar till stadens jämställdhetsmål eller de nationella jämställdhetspolitiska målen. Med hänvisning till det genomförs ingen jämställdhetsanalys.

Barnkonsekvensanalys

Ärendet bedöms påverka barn på samma sätt som övrig befolkning, varvid en specifik analys bedöms obehövlig.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 10 juni 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Koncernledningen noterar att Stockholm Vatten och Avfall AB jobbar med att utöka kapaciteten i västra söderort och att bolaget vidtagit flera åtgärder för att skapa temporära och permanenta lösningar i området.

Koncernledningen hänvisar i övrigt till dotterbolaget svar.

Underremiss

Stockholm Vatten och Avfalls remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Stockholm Vatten och Avfall (SVOA) stängde Sättra ÅVC vid årsskiftet 2024/2025, då ytan är planlagd för elnätsstation och tomträttsinnehavaren, Ellevio, sa upp SVOAs tomträttsarrende. Under 2024 hade anläggningen cirka 200,000 besökare och tog emot cirka 18,000 ton avfall. Av besökarna var ungefär 68 procent från Stockholm stad, resterande från andra kommuner.

SVOA bedriver ett arbete för att identifiera en möjlig plats för en permanent ersättningsanläggning för Sättra ÅVC. I området runt Sättra begränsas möjliga placeringar av skyddsavstånd till kraftledningar, motorvägen (E4:an), Sättraskogens naturreservat, planerna för Spårväg Syd samt utbyggnad av elinfrastruktur.

SVOA har vidtagit ett antal åtgärder för att möta behovet i söderort i och med stängningen av Sättra ÅVC;

- Tecknat en överenskommelse med SRV Återvinning, som driver återvinningscentraler bland annat i Botkyrka och Huddinge, som möjliggör för stockholmare att lämna material vid SRVs återvinningscentraler
- Etablerat en mindre, temporär återvinningsanläggning i Skärholmen Centrum. Anläggningen planerar att omvandla den till en mini-återvinningscentral som kan stå klar i september 2025
- Utredningsarbete tillsammans med exploateringskontoret för att hitta en yta för långsiktig etablering av en fullstor ÅVC i området
- Vantörs ÅVC har byggts om för att öka kapaciteten och för att förenkla avlämning av trädgårdsavfall
- Den mobila återvinningscentralen Returrundan har utökat sina stopp, bland annat med 52 fler stopp i Skärholmen

Reservationer m.m.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande av Johan Nilsson m.fl. (M)

Sedan förvaltningens tjänsteutlåtande skrevs har det blivit känt att staden kommer att anlägga en tillfällig återvinningscentral i Skärholmen centrum. Denna kallas av Stockholm vatten och avfall för en mini-återvinningscentral. Det är mycket positivt att det nu görs ett försök att återgå till de möjligheter för återvinning som fanns innan Sättra Återvinningscentral avvecklades. Det kommer dock inte vara möjligt att lämna bland annat trädgårdsavfall på denna återvinningscentral. Då trädgårdsavfall är en av de vanligaste fraktionerna på våra återvinningscentraler anser vi att staden omgående bör kunna hitta en lämplig ersättningsplats enbart för just detta. Det är mycket vanligt förekommande i andra kommuner att det erbjuds separata ris- och kompostupplag vilket förenklar hanteringen, minskar bilåkandet och minskar trängseln på befintliga återvinningscentraler.